

Jaңь elifbe kampanijasы aрав ariflerini ömyrden temamь ile quvmalьdy

Jaңь elifbe internasjonal bir elifbedir

Çahilliknen kyreş jolynda sosjalist jarьşь

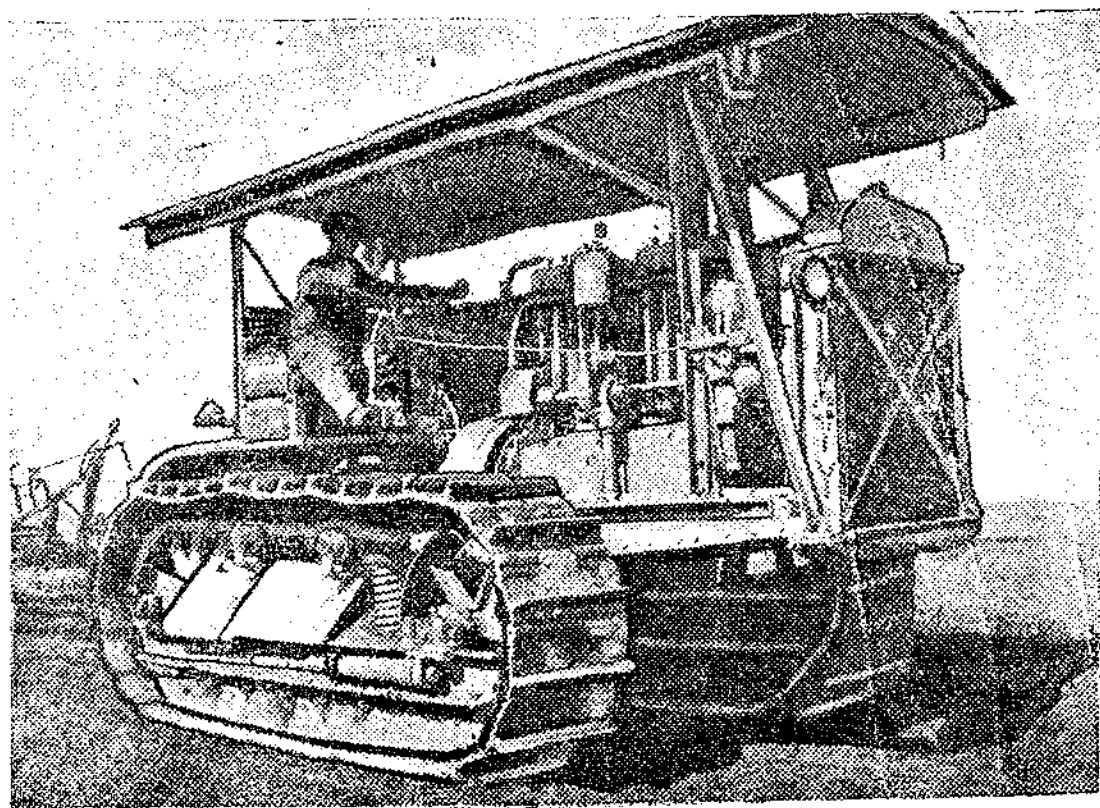
Çahillikmen kyreşyuv jolynda Tat. respublika ODN-i ile Qrьm ODN-i arasynda sosjalist jarьşь muqavelesi jarьldь. Bu muqavele haqqynda „Ilk adamnyň“ kecen numerasynda jozylojan edi. Bu muqavelege Qrьm jaңь elifbe dostlary çem'ijeti teşkilatь da esas i'tibarь ile qoşyla ve özinin tarafyndan şu konkret carelerniň köryleçegini qajd ete:

1. Qrьmnyň alьnmasьna 10 jьl toloqanda eski elifbe ile oqur-jazarlaryň temamь ile jaңь elifbege keciryuv işini te'min etmek icyn 30000 adamqa jaңь elifbe ögretmek.

2. 1929/30 oquv jьlynda jaңь elifbe ile 12000 adamnyň çahillikden qartarmaq ve az oqur-jazarlardan 3000 adamnyň temamь ile oqur-jazar etmek.

3. 1930/31 oquv jьlynda 15000 adamnyň çahilligini bitirmek ve az oqur-jazarlardan 6000 adamnyň oqur-jazar jarmaq.

4. Qaraimlar ve Qrьmcaqlar arasynda jaңь elifbe ile 4000 adamnyň çahilligini bitirmek ve az oqur-jazarlardan 300 adamnyň temamь ile oqur-jazar etmek.

Jaңь quvvetli traktorlardan

Medenij huçum çevhesinde, bozoqunlyqlar

Bir taqьm rajonlarda kontrol raqamlardan ziyade olmaq suretile oqusyzylyqь bitiryuv planyňь ömyрге keciryuv ile beraber medenij huçum çevhesinde pek qorqunçь bozoqlarmьz da var.

Kercde likbez işlerine profsajuzlaryňь son dereçe suviq vaqmasь sebevinden profsajuz a'zalary arasynda işni bozanlar köryne. Kontrol raqam jerine ketirilmedi, likbezlerde 35,6% mektevni terk etdikleri köryne, bunlar eň coq metalist, jarьşьlar, pişcevikler, narpitlerden dir. Sajuzlar nizamsyз suretde para vermekden vaşqa (Devlet metal zavodь zavkomnyňь vorçь 1200 rub.) işni joly-na jaxşь qojuv xususynda parmaq-parmaqqa urdyqlary joq. Rajprofbiroňь direktivalary kaqьd yzerinde qaluv ömyрге kecirildigi joq (6-dane direktiva rezolytsijasь oluv hic birinde real bir netice joq).

Narpit sajuzьndan jazьlojan 300 kişiden neticede 78 adam qalqan. Metalistlerinki ise eň kycyk bir raqam—245 kişidir.

Devletzavodьnda atcot dakladь jarmaq bile mymkin degil, cunki vöjle „meloclarman“ oqraşmaqa zavkom musaade etmej.

Maarif xadimleri sajuzьnda ise cirkin hallar köryne: Şeherde jalьnyz 6 dane Maarif Xadimi calьşa, 16 adam ise hic bir iş jarmadan medenij huçum ştabьnda toplaşuv japalar.

Kooperatsijada profsajuzlardan artда qalmajlar, xozorganlar. (Rьvtrest, konservtrest) likbezleri öz binalaryna bile biraqmajlar. Medenij inqilav işinde doqrudan doqru zijan karlyq oquj.

Meraqlь bir fakt var ise oda Devlet metzavodda tatar mektevinde jaңь tyrk alfaviti likvidatorlaryňь bulunmamasьdyr.

Kercde likbez işlerindeki son dereçe fena vazijetniň qaldьgьlmasь xususynda eň qatij tedbirler көrmek kerek.

(Şaber).

SLABODKADA

Rus slabodkasynda 3-nci Ştabnyň gramota mektevi 1929 s. oktabr 1-de teşkil olunojan edi.

Altь aj calьşdy. Bu mektevniň taleveleri teşkilatsyз qadьnlardan oluv eň coqь ke ride qalqan çahil tatar ve rus ev xazajkalarydyr. Bu mektevde işler son dereçe qolajsyз bir şartlar icinde alьnuv varьldь—slabodka şeherden uzaq edi (taqriben şeherden 3 verst). Oquv senesiniň vaşlarynda mektevde elektrik jarьqь joq edi. Bunьd icyn gaz lampa ile calьşmaq kerek oldь, 3-nci ştabda oqujan oqusyз ve az oqujanlaryňь hepsi 88 adam edi. Yc grup (38 ad.) eň özleriniň çahilligini bitirdiler. 30 dane az oqur-jazarlar juqary gruppaqa syqaryldьlar.

Bytyn kampanijalar mektevde işlengen dir. Bytyn numajьşlarda mektev iştirak etdi. Mektevde, taleveler arasynda ODN jacekasy teşkil olundy. Taleveler icyn 3 dane pastanovka qьjuldь: 1 Oktabr vajramьnda rozdestvada dinge qarşь ve bir pastanovkada Leninniň ölgen gyninde qojuldь. Likpunktlaryňь şeherde umumij aqşamlarynda tatar qadьnlary ve ruslar syquv söz sejlediler.

Aqmesçid Merkezij Kooperatifinden vaşqa hic bir teşkilat mektevke öz dakladcigini jollamadь. Şybhesis vöjle bir çahil kytie icinde bytyn işlerni aluv varmaq jalьnyz bir likvidator icyn son dereçe kyc edi. Bu juqaryda көsterilen aqьrlyqlarqa, kyclyklere vaqmadan jine de taleveler arasynda „Za gramotu“ zurnalьna 15 kontrol raqam jerine 29 nusxa jazmaq muvaffaq oldь. Bu grup „Za gramotu“ zurnalьna jazьluv xususynda 5-çi, 6-çь ve 2-çi ştablaryňь sosjalist musavaqasьna saqьrdь.

Bu şeher konferensijasьnda işlerniň quvetlendirmek kerek oldьqьny, onlaryň çahilligini temamile bitirшек kerek oldьqьny ekinçi defa olaraq көstere.

Likvidator Vidakas.

Örnek olaçaq bir udarnitsa

Kezleve rajonynda, Kökej köj şurasь likvidatorь B. Koxman arqardaşnyň işlerindeki teçribeler kollektivizatsija şaraitь icinde sosjalist musavaqasь ve udarnicestva metodlaryňь keniş suretde tatbiqi esaslary yzerine alьnuv varьlaşaqьna ve köjniň bytyn içtimaji hajatynda nasyl iştirak etmek kerek oldьqьna kyzel ve parlaq bir misaldir.

Koxman arq. öz işlerini 1929 s. 4/IX-de firqa jacekasyňь Oktabr vajramьnda syqardьqь divar gazetasьnda likbez mes'eleslerine dair propaganda ile vaşladь.

Çemaatnyň umumij toplaşuvьnda Koxman mektev asьldьqьny ve kyltraxodnyň vazifelerini anladь. 9/X-da teşkilat işlerine dair toplaşuv oluv Koxman arq. oqujьşьlaryňь zvenolarqa ajьrdь, syňь vaşlary ve zvenolarьň vaşlary sajlavьny jarьdь, ki bunlaryň vazifesi zvenolaryňь likbezge devamlaryna vaqmaq ve teşkermekdi.

Bytyn zvenolar arasynda, jaxşь disiplin, jaxşь devam ve jaxşь oquvqa dair sosjalist musavaqasь teşkil olunojan edi.

Bunlardan da vaşqa Koxman arq. sel-

ispolnitel ile birlikde bytyn oquvsyзlaryňь evlerini dolaşuv, onlarle ajьr, ajьr musahave jarьdь.

Kökej köj şurasьna kirgen köjler bir birinden eki kilometro uzaqьqda oldьqlaryndan ve ehaliniň coqьşь fuqara ve fena kijimli oldьqlaryndan Koxman arq. mektevini Bulçanak, Kökej ve Murzaly-Bitaq köjlerinde olmaq yzre yc gruppa völdi, ve her grupda beş kynlikde eki kerre ders olaçaqьny ilan etdi. 12/XI-de 25 adam ile derske vaşlandь.

Koxman arq. ajni zamanda içtimaji işlerde aluv vardy:

1. Bytyn toplaşuvlarda Koxman arqad. Kyltraxod ve likbez icyn teşviqat jarьdь.

2. Koxman arq. oquv-evi mydirini ve köj şurasь reisini Myrzaly-Bitaq köjinde qьzyl көşe teşkil etyv işine çelьv etdi ve qьzyl көşeni teşkil etdi.

3. Bibliotekalardan, oquv-evlerinden 20 dane kitab alaraq teşkil olunojan көşege peredvizka olaraq verdi.

4. Bunьle beraber Koxman arq. el işleri төgeregi teşkil etdi ve bu төgerekde ders zamanlarynda kitab oquv, musahaveler japaraq төgerek a'zalaryňь likbezge çelьv etdi.

5. Rusije Qьzylxas Çemijeti haftasьnda Koxman arq. derslerde bu çemijetniň kerek çenk zamanьnda ve kerekse sulh-varьşьqьq zamanьnda bu çemijetniň roli haqqьnda musahaveler jarьdь. Neticede Koxman arq. 98 rub. topladь, ki Kökej ambulatorijasьnyň xizmet etdigi ucastkada bytyn toplanqan paranyň jarьşьndan ziyade edi.

Işte bunьle Koxman arq. para toplaşьşьlar arasynda jarьlojan sosjalist musavaqьsьnda birinçilikni qazandь.

6. Toplanqan paranyň 50% Kökej köj şurasьna verildi. Bu paraqa Bulqanaq mektevi talevelerine syçaq quşьqь jemek teşkil etyv işini yzerine aldь ve bunь ömyрге keciridi.

7. Bu para jetişmediginden ehali arasynda syçaq quşьqь jemegi fajdasьna 35 rub. toplamaq muvaffaq oldь.

8. Redkollegija sajlavьnda Koxman arq. da sajlandь. Koxman arq. az oqur jazarlaryňь bu işke iştirakke çelьv eterek divar gazetasьnda mektev işleriniň muntazam suretde jazьluv varьlmasьna muvaffaq oldь.

9. Bahar sacuvь kampanijasь vaqьtynda Koxman arq. instruktorklarmen birlikde udarnьj gruppa jolvaşьşьlqь etdi.

Qrımnyñ savetleşmesine 10 jyllyq vajramna qadar jañ elifvege kecmegen bir oqur—jazar qalmamalıdır

Çahilligi vytnile joq etmek munasebeti ile

XV-nçi ıırqa sıezdi bizim iqtisadij çehetlerden ösyşimizni, medenij çehetden daha zıjade temp ile ösy ketmesini qajd etip kecdi.

Ʋırqamız „Oktabr inqılabnyñ 10 nıñç senesine oqumaqa, jazmaqa bilmegen bir adam qalmasın şıarǵalı bu kın jerine kelmej.

Sanaıjnyñ syr'atlı bir temp ile ösmesi köj xozajstvasyñ köjliler, rajonlar, oblastlar vaşdan vaşa kollektifleşmesi, kulaknyñ syñy olaraq joq etilmesile birge, bizim aldyñyza turqan esas meselelerden biri olqan oquvsyzlyqnyñ da vytnile joq etmek meselesi kelip syqa.

Misal olaraq Qrımnyñ alaçaq olsa bu kın 90 prasant köj xozajstvasy kollektiflerge birleşken vaqıtta, bizde şimdi 60 vın çahil var. Buna köre qıjas etiniz. Qrım hajatnda iqtisadi ösyş medenij ösyşni ne qadar keri qaldırđyq bir tarafdan ve diger tarafdan bu çahillik neticesinde aldyñyza syqaçaq kyçlikler.

Tavıj bu hal emekdarlarñ iqtisadij, sıjasij ve medenij ösyşlerine keder eter. „Çahil bir memleketde kommunizm çemijeti qurmaq mumkin degil“ (Lenin).

Çahilligi joq etuv sahasında qattı ve çiddi bir perelom gerek. Buda tavıj bu işde kenış emekdar kytesiniñ aktif iştirakile ola bilir. Bu işke vyjuk jardyñ ketirecek bir şey olsa, o da eski metodlar vytnile vaz kecip, jañ metodlarqa kecerik sosjalizm jarışy, medenij sefer kibi udarnij işlerni kenış myqjasda alıp varmaqdyr.

Bu xususda şeer ile köj arasında olqan medenij, şef işlerini çanlandırmaq, proletar te'sirini köjge kenışletmek işini qavileşdirmek esas meselelerden biri olmalıdır.

Kytyv xane ve topraq seferleri oquvsyzlyqnyñ joq etuvde ve umumijetle medenij seferi kytlevij terbiye etyv işinde qattı syñy

Bizim sosjalist jarışymız

Qrım ODN teşkilatnyñ tatar çumhuriyeti ile musavaqaqa kirışdigi vytn yu aj ola. Dogovorda yzerimize aldyñymız vazifelerini jerine ketirmek icyn her ODN a'zası ve her oqujan musavaqada eñ çanlı suretde iştirak etmek gerek.

Biz ODN a'zalaryñ bu sene 30.000-ge syqarmaq kerekimiz. İşte vınyñ icyn her bir oquvsız ve az oqur-jazar ODN-ge jalıñyzy a'za jazylmaqle qalmajuv emekdar ehaliden öz tanışlaryñ da ODN-ge çekmek gerek.

Biz gramota mekteblerini ve likpunkt-larñ vıraquv kitenlerniñ 15%-den zıjade olmamasyna muvaffaq olmaq kerekimiz. Demek vytn oqujısyñlar hic bir suretde öz oquvlarñyñ vıraqtajuv vaşlanqan işni soñna qadar aluv varmaq kerekler.

Biz köjly xozajstvasy intensivniligini qal-

jol ile ketmeleri birinçi vazifelerden biri olmaq gerek.

Şu juqarında kösterilgen 60 vın raqamnyñ tyvynden syqmaq icyn pek vyjuk quvvet lazıñ. Köj ve şeerde bu işde bizge jardyñqa keleşek medenij quvvet olaçaqdyr.

Rajon icra komitetleri, komsomol, kooperatif, profsajuz ve ilax. teşkilatlar jalıñy maddi çehetden jardyñqa kelmele qalmajıp, amelij olaraq faal suretde iştirak etip bu işke jardyñ etmelidirler.

Eger bizler umumij quvvetle bu işniñ jaqasından tutarsaq aldyñyza qojyloqan 1930-31 senesi Qrımda oqumaqa jazmaqa bilmegen bir adam qalmaması ve 1930 senesi arab hurufaty ile oqumaqa jazmaqa biliv, jañ hurufatle oqumaqa jazmaqa bilmegenlerden 30 vın adam jañ hurufatle oqumaqa, jazmaqa öğretmek planıñ jerine ketiriv vojnyñyza tyşken esas vazifelerden birini daha icra etmişden olırmız.

I. Kadiroi.

dyrmaq icyn 15.000 kolhozçyda agronom çahilligini bitirmek kerekimiz.

Bu vytn çahilleriñ ve oquvsızlaryñ oquv-evleri janındaki agrokrozoklaryña jazylmaq kerekler ve mekteblerde de agronom me'seleleri yzerine musahabe jarılmasyn talav etmek gerek. Biz medenij huçum işlerinde çalyşmaq icyn 3.000 kyıl armejis, mobilizovat etmek kerekimiz ve şubhesiz bu kyılarmejisleriñ birinçi safynda, içtmail hajatda fa'al iştirak eterek oqujısyñlaryñ özlari bulunmaq kerekler.

Biz jaz icinde arab hurufaty yzerine oqumaqa jazmaqa bilen vytn tatar emekdarlaryña jañ tyrk hurufatnyñ ögrenmek. Az oqur jazarlarqa gyzel, fajdalı kitavlarle xizmet icyn ve öğrendiklerini unutdyrmamaq icyn 1500 kitav taşıjan adam ve 300 dane de biblioteka ajırmaq kerekimiz. Lakin az oqur-jazarlaryñ özlride kitav oqumaqa qajretli suretde çalyşmaq kerekler.

Aqmesçid, Aqjar, Kerc ve vytn Kezleve rajony 1931 s. 1/I-ga tutaş oqur-jazarlar „adasyna“ cevirilmek gerek. Bu vazifelerini jarmaq icyn vytn gramota ve likpunktlar arasında, vytn ODN jacekalar ve mekteblerde taleveler arasında, sosjalist musavaqasay teşkil etmek gerek.

Dersleriñ udarnıj temp ile kitmesine, talevelerniñ udarnikler ordusyna cevrilmesine muvaffaq olmaq gerek.

Bunlaryñ hepsi talevelerniñ öz ellerinden keleşek işler. İşke doqru arqadaşlar.

(B. Şaber).

Oqumaq lazıñ

Evvelde oqumaqa jazmaqa hic bilme j edim. Kecen sene qara tanıdyñ. Şimdi malogramotni—az oqur-jazar oldıñ, lakin jıl vaşlarynda jaxş devam etalmadıñ. Mektevniñ usullaryman daha tanış degilim. Ne icyn deseniz nagruskam coq edi.

Hedaje Sejt Xalilova

Koxman arq. mekteblerinden 15 adam özlerni udarnik ilan etdiler. Grup tarafyndan 400 pud urluq fond mejdanoqa syqarılqan ve toplanqandyr, ki vytn toplanqan urlıq 50% kecdi.

Vytn ehalini çelv etyv suretile udarnikler arasında öz ara alıñ jarıldı. Bu suretle 60 pud voqday ve un toplanđ.

Bu grup traktorqa rej icyn ytilsırjo toplanaj yzerine alaraq 13 arava ytilsırjo toplanđ ve qyzy avoz olaraq eki paravikle Kustqa jollandı. Bu iş sosjalist musavaqasay şeklinde eki likbez zvenosy arasında tatbiq etildi.

10. Jasli mejdanoqa ketiriv işinde udarnitsalar aktif suretde iştirak etdiler ja'ni vytn carşafalaryñ jejqadılar, tikdiler ve kyçyk jastyqsyqlarqa quş tyki toldırđılar ve ilaxrı.

11. 8 mart udarnitsalaryñ pioner atrıjadyna galstuklar voqşladılar ve onlaryñ tantanalı va'delerini qabul etdiler. Bu atrıjadnyñ özyde Koxman arqadaşnyñ teşevvysi ile teşkil olunqandyr.

12. Koxman arq. 19/III-da Kezleve Merkez bibliotekasyndan 40 dane kitav ketirerek öz talevelerini te'min etdi.

13. Koxman arq. köjlylerniñ urluq qas-

ruvy ile kyreşken „lögkij kavalarija“ qa jolvaşsylyq etdi.

14. Jyksek tipdeki aqşam mekteblerinde Koxman arq. tavıjat dersi verdi.

15. Koxman arq. jolvaşsylyqyñ altında olaraq gramota mektepleri quvvetile 1 desatine arpa ve 10 gek. da ODNniñ.

16. Kyłpaxod ştabı reisi sıfatı ile Koxman arqadaş mektevde dersini bitirdikden sonra Saq kustyñyñ bir coq köjlerinde iş aluv vardı.

17. Saltava, Mavlyş, Vyjuk-Baraş, Oj-Durcu köjlerinde ODNniñ jerine 12 gek. ekin sacuv teşkil etdi.

18. Saltava, Saq, Oj-Durcu köjleri arasında şu aşaqdaky me'selelerge dair sosjalist musavaqasay xususında dogovor jaruv işini jardy: 1) Çahilleri jaxş suretde qarlav aluv, 2) ODN ekinlerini artıruv.

19. Saltavada udarnıj ODN grupı teşkil etdi.

20. Saltavada ODN jacekasyñ umumij toplaşuvnyñ ve Mavlyşde Sadamnyñ toplaşuvnyñ jardy.

21. Saltava gramota mektevinde 15 adam ve Mavlyş köjynde 12 adam olaraq ekinçi defa olaraq vıpusk jardy.

22. Oj-Durcu köjinde ODN jacekasy teşkil eterek 11 dane jañ a'za çelv olundı.

23. Koxman arq. öz likbezinde taleveleriñ mektevden soñ dereçe az qaluvyna muvaffaq oldı (52 kişiden 7 adam qaldı, ki vınynda 2-si kecyv kitdi, 4-ise xastalyqyñ sevebinden mektevi vıraqdy). Likbezde oqujanlar arasında biri 42 jaşynda, biri 48 jaşynda ve biri de 56 jaşynda olan 3 kişi var edi. Bunlardan soñki öz evini likbez icyn verdi.

24. Koxman arqadaş öz likbezinde musahabe japaraq ve likbezge mutexasislaryñ çelv eterek agronom bilgisi çahilligini bitirdi.

Qrım ODN şurası Koxman arqadaşnyñ işlerini, teçrivelerni populerize etmek, ony kvalifikatsıjanyñ köteriv kurslaryña jollamaq Leninnyñ vytn eserlerini vermek, kyłpaxod ve ODN işleri sahasında jolvaşsy işke ıdvıgat ve tevsije etmek ve Dnestrojqa ekskursıjaqa jollamaq suretile mukafatlamaqa qarar verdi.

B. Şaber.

Her işçi ve emekdar köjly veyle udarnitsalaryñ işinden örne almalıdır

RAJONLARDAN NELER JAZALAR

KEZLEVE RAJONUNDA KYLTPAHOD TEÇRİBELERİ

Sonki jaryloqan hisavqa. kore 1929 s. Oktavir I-ge bizde rajonda 6000 den ziyade çahil buluna edi. Çahillerin esas kytlesi (3500) rajonqa tyşe, çahillerin coqıys qadınlar—vytyn çahillerin 70% ve coqıys da azlyqdaki ve tatar xalqlar 65% teşkil ete.

Bizim Çahilligi joq etyv xususyndaki planımyzoqa bu sene 4500 çahilni oqutmaq mes'elesi qojulqan edi.

Şeher ve köjde hepsi 5033 adam oqutdy. Bunlardan 860 adam az oquv-jazarlar, ki oqudyloqan çahillerin sajıys 4173 adamdyr. Aprel I-de gyzel suretde hazırlanqan 2600 rajonda ve 1000 adamda seherde cıqarılđy.

Jazda oqutmaq icyn taqriben 500 adam qaldy. Derslerni işlerini bahar sacıvy vaqıtında I/IV-den I/V-ge qadar toqtatıv ileride daha jyksek temp ile jarmaqa qarar verdi.

Bu sene çahilligi bitirıv işlerini gyzel jardyqymız ve jaryloqan iş planıny emyrge tatbiq etdigimizi çesaretle seyleje bilirmiz, lakin kылtrapxod keniş çemaatçy tabaqasıny, kerek şeherde ve kerekse rajonda ziyaly tabaqasıny qaplav alıv olamadı. Kылtrapxod saqır bir suretde alınuv varıla, bunda en ziyade oçalar ve mektebler iştirak etdiler.

Çahilligi joq etyv işine teşkilatların nazarları:

Profesajuzlar, kooperatsiya jalınyz para veryv amelij işlerde zaif suretde iştirak etdiler.

Komsomol kылtrapxodnıy intsiyator, bizde rajonda qıjruq olıv kezdi, amelij işlerinde olmağy, köj şuralar isse mahallerde işlerge başdan ajaq tormoz jardylar, köj şuralar mektebler icyn ev vermediklerinden sebev likbezler qaraldy ve likpunktlarqa xozajstvenny masraflar icyn hic bir kapik jardıv da jarmadılar.

Çahilligi bitirıv işinin jańy etapı jani jaz-oquv kerek şeherde ve kerekse köjde vytyn teşkilatlar tarafından ve vytyn oqur-jazarlar tarafından jardıv kormek kerek. İşle biz jalınyz o vaqıt oquvsızlyq bitirıv işini jerine ketirecegimizi emnıyet ve çesaretle seyleje bilirmiz.

Filonova.

Aqjar rajonında likbez işlerini vozuv

Aqjar rajonında Medenij Huçumnyñ xas ta jeri köjlerdir.

Burada kontrol raqamnyñ 1000 adam qadar jetişmedigi koryne. Likpunktlar daqıla, bu xususda çemaatçylyq qaldırılmaqan, kolxozlar Medenij huçumoqa az ehmiyet vereler.

Şeherde her ne qadar kontrol raqamlardan ziyade iş jaryloqan olsa da ehmiyeti ucastkalarda, vaxsus, Morzavodda medenij huçum ştabı calısmaj.

ODN vytyn qış işlerini soñ dereçe zaif alıv vardi. Byjyk predpriyatıjaların hepsinde degen gibi (xolodilnik, zavod 45, kozzavod, Melximprom ve başqalar) ODN jacejkası tarafından qaplav alındıq joq.

Orduda ve flotda iş hic jaryldıq joq. Sosjalist jarış ve udarnicestva metodı tatbiq etilmedi.

Jaz işlerinde Aqjar, işde qatij suretde denişiklik jarmaq ve özini udarnıy rajon olaraq kormek kerek. 1931s. II-ge Aqjar „tutaş oqur jazar adas“ olmaq kerek.

KEFE MAARIF SU'BESI JANUNDA OQUVSİZLYQ BITIRIV INSTRUKTORB

Arq. Karpova

21/II. de likbez konferensijasında jardyqymız dakladdan oquvsızlyqny joq etyv işinin Kefede fena bir vazijetde oldıqny ve firqa, şura hukymetiniñ bu xususdaki direktivaların jarymadıqny anıajaraq biz „Krasnaja zaşja“ zaktı janında giceleri oqujan az oquv jazarlar grupı jolbaşçymızle birlikde özıymizni udarnıy grup ilan etemiz ve şı aşaqıdakilerini va'd etemiz:

1. Hepimiz joq olsun çahillik çemijetine a'za jazılmaq.

2. Sevevsiz ders qasymamaq ve kecikmemek.

3. Janı talebeler çelb etmek suretile grupımyz eki qat artıdmaq (20 adamqa qadar).

4. Her kynki gazetanı oqumaqa calısmaq.

5. Birer dane gazet almaq.

6. Rast ketirdigimiz vytyn oquvsız ve az oqur jazarlar likpunkt ve az oqur-jazar grupılarına çelb etmek.

7. Likbezge janı talebeler çelb etyv xususında öz aramızda sosjalist jarış ilan etmek.

Bizim özıymizni udarnıy ilan etdigimizi ve onlarñ da bizim kibi jarmaqa saqırdıqymızny vytyn likbezlerinizge seylemenizni sizden riça etemiz. 1931 senesinde Kefe de bir çahil qalmamalıdyr.

Imzalar: **Turava, Lućcinskaja Nacarjants, Kornejeva, Vercikova, Cernışenko, Fursovoj, Firaxova Skopner.**

Oquvoqa sarılmaq kerek

Aqmesçidde Kantar soqaqında 13 numeral binada kiçe işci kursı bu senenin 16 sentavirinden veri devam etyv kelsede rajon sijasıy jarıqlandıruv idaresi kelyv joqladıq joq. Oqujan işcilerin ne kibi ihtiyacları var dije kelyv soradıq ve dyşındığı de joq. Hukymet biz kursantlar icyn bir coq para sarf ete, bu para raj politprosvetin bydçesinden verile. Sarf etilgen paradan işciler fajdalanalar mı jcqa bu paralar havaqa savruladı dije dyşınmejler. Tatar icyn teşkeryv başqa milletlerden daha ziyade kerek.

EKSIKLERMIZ COQ

7—Ajdan veri mektevde rucka, merekev kormedik. Aşeva joqsa ruckam, merekevni joq? Xjair, merekevde, ruckada tapmaq mymkin, jalınyz biz işcilerge suvuq baqalar.

NIZAMOQA DOQIRU

Mektevde nizam ve disiplinaga dair cıqarılqan qararqa ehmiyet verilmeı. Mektevde dersler saat 6-dan başlaı, hepsi 5—6 kursant buluna, qalanlar saat 7-de toplanalar. Bir qac danesi de teneffys vaqıtında qacalar. Bu nıamsızlyqny, disiplinasylyqny kursantlar arsyndan çojmaq kerek. Rus arqadaşların oquqan kurslarında nıamsızlyq joqdy. İşte bizde bu arqadaşlardan örnev alıv öz kursımızda nizam ve disciplina qojmaqa calısaıq. Ajdınyz arqadaşlar nizam ve disiplinaga doqru!

Naile Xlipova.

Tatar medenij huçum ştabından

— 8 martda Subhiy kinosında rajon firqa komitesinin qadınlar şö'besi ile birlikde oqumaqda olan oquvsız tatar qadınlar ile tatar, qırmcaq ve karaim delegat qadınların umumij toplaşuvı oldı. Bu toplaşuv da aktif oqujan qadınlardan 36 dane qadınny öz oquvsızlyqların bitirdikleri tanıtılalı suretde ilan etildi ve vaxşy kitaplar daqıtyldı.

— 12 Aprelden başlav vytyn tatar oçaların jardıvı ile qışdan veri oqujanlernı teşkeryv işine başlandı.

— 15/IV den i'tibaren janı tatar oquvsızların oquvqa çelb icyn vytyn Aqmesçid 2-çi basamaq tatar mektebleri talebeleri vaxtaş ile tatar mahallelerine medenij huçum jarmaq icyn Tatar Medenij Huçum Ştabı tarafından hazırlıq koryle.

— Kantar soqaqında bulunan tatar işci kursında baş kormergen uqunsızlyqlar sebevinden derslerin nıamsız devamny nazaroqa alaraq Tatar Medenij Huçum Ştabı tarafından bir kamısja saılanaraq kursny teftiş etdiryv kursny dersleri jolına qojılmyş ve kurs işleri yzerine jolbaşçylyqny Ştab öz yzerine aldı. Şimdi kursda dersler normal suretde devam etmekde olub, oqujuclar tarafından da derslerge çiddijetle calısmaq da dyr.

— Aprel 15-ge qadar kozzavod tatar işcileri icyn ştab tarafından işci kursında paralel grup acyla.

— Öz oquvsızlyqny bitirmek icyn aktif suretde oquv cıqanların 1 majıysda Moskvaqa ekskursijaqa jollamaqny tyşındığından buña kerek olaçaq paraların caresini araşdırmaqdadır.

— Oquvsızlyqny bitirıv işinde pek az iştirak eten I-basamaq tarar mekteblerini Tatar Medenij huçum Ştabı aktif suretde Medenij Huçum çevhesine saqıra.

— № 1 numeralı tatar mektebi binasında kozzavodda calışan oquvsız tatar işcileri icyn bir oquvsızlar grupı mejdanqa ketirildi.

Ajşe—qadınnyñ sırasına keciniz

ODN nıñ 4-çi Jalta konferensijasında Ajşe qadınnyñ ne ajtqannyñ dinleniz: Men 70 jaşna keldim, bygyn vaxtly bir hajat kore bildim, cynki işci ve emekdar köjlyleri eksplotatsiya jarqan burzuılar ve pomeşciler oqumaqa jol vermediler. Bygyn jalınyz şuralar hukymeti saıesinde 70 jaşna keldikde çahalet qaranlıqından özımy qurtara bildim. Likbezge qatnav çahilligimi bitirdim. Şimdi gazeta kitab oquıym, Qızılxac çemijetinde calışaman. Köj şurasında a'zaman ve ilaxrı.

Artıq köjde medenij inqılabny jolbaşçy olıym. Men vytyn çahillernin benim kibi jarıv öz çahilliklerini bitirmelerini tekliı etemen.

(Rusinov)

Хавәрчи арқадашлар!

Көј jacejkaların calışuvı ve J. E. kompanijasny iştirakleri haqqında jazmaqny unıtmanız.

Muharrir: Muharrirler kollegiası

ILK ADYM

Qrım maarif komissarlığınyň si-
jasij jaryqlandyruv şö'besi, Qrım
ODN ve Qrım JEDÇ-ti tarapyndan
az oquv jazanlar içün syqarýlyr.

АДРЕС: Симферополь, Наркомпрос
редакция „Ильк Адым“.

№ 2

APREL—MAI 1930

Jaň elifbe dostlary çem'ijeti merkezij saveti III-çi plenumy qararlary emurge tatbiq olunmalydyr

Jaň elifbe kampanijasýnda j. e. d. ç. tine a'za jazylmaqan bir ғыrqlar, bir komsomol qalmamalydyr

Leninniň wajraoý altýnda oqalibijet- den oqalibijetlerge dooýr

(XV-nçi oblast partiya konferensijasý
munasibetile)

Qrım bolşevikleri özleriniň 15-nçi oblast
konferensijasýnyň sosializm jaryşylygynda
vyjuk-vyjuk muvaffaqýetlerile qarşulap alalar.

Qrım proletarijaty; Lenin kommunist par-
tijasýnyň dooýr jolbaşçylygy altýnda mem-
leketni industrijalaşdyruv köj, hozajstvasýny
kollektivizm, maşinalaşdyruv esasynda re-
konstruksija, kapitalizm elementleriniň iqtis-
sadij tamýrlarynyň qurutuda—kulakny sýny
olaraq joq etuvde ve medenij inqilabny bol-
şevikçe emurge keciruvde vyjuk muvaffaq-
ýetler elde etdi. Bytyn bu sahada—sosja-
lizm jaryşylygynda elde etdigimiz muvaffaq-
ýetler işçi sýnylynyň ve onyň avangardy
kommunist partijasýnyň muvaffaqýetleri de-
mekdir.

Qrım proletarijaty öz jolbaşçysy kommu-
nist partijasýnyň 15-nçi Qrım Oblast partiya
konferensijasýnyň xalq hozajstvasýnyň sosja-
listçe rekonstruksija işinde jaryşylygy vyjuk
muvaffaqýetlerile qarşulap ala.

Muvaffaqýetlerden bir levha tarzýnda bir
qac raqamlar qajd etup kecersek şubhesiz
daha asyq anlaşılyr. Aşeva Qrım sanajyň
inkişafi sahasýnda ne kivi muvaffaqýetleri-
miz var? Bunuň şu aşagyda şu qac noqta
bizge ony asyq olaraq kösterir.

Mesela: Qrım sanajyňa; Qrım beş jyl-
lygy muşevi beş jyl içün 148 miljon ruble
qararlaşdyrýlaraq, ilk senesi içün 43,5 miljon
ruble közde tutula edi. Halbuki beş seneli-
likniň birinçi senesi sanajyňa 56,8 miljon
ruble para qojuldy. Bunuň 80—85 prasenty
aqy industrijaga sarf etildi.

Kerde hukümet ma'den zavodny vunuň
birinçi numunelerindendirki, vunuň ekinçi
numeruly domnasý işlemege başlady. 3-nçi
numeruly domnasýnyň ise kyz ajalarynda
vytyn jaryşylygy işleri bitirilerek işe başla-
masý közge tutulmaqdadyr.

Bunuň beraver Qrım sanajy ma'mu-
laty kölemide 1927-28 senesine nisbeten
1929-30 senesi soňna 53 miljondan 109
miljon rublege jetmekdedir.

Ajny zamanda Qrım sanajy ve indus-
trijanyň inkışafy ile sanajy proletarijatyň
ösyminde his etemiz.

Mesela: Qrım sanajynda çalyşqan iş-
çilerin saýsy 1929-30 senesi soňna 9.645
adamdan 18.943 adama syqaşadyr. Şub-
hesiz bu myhim bir ösymden ibaretidir. By-
tyn bu sahalarda muvaffaqýetler binlerle
işçi massasýnyň iş entuziazmlary esasynda
elde etilmekdedir.

Kendisinde 15-nçi Qr. Obl. partiya konferensijasý
ketken ýjna

Qrımda etkerilmekde oloqan j. e. kom. haqqýnda J. E. D. Ç. rajsov. ta'limat

J. E. Dostlary Çem'ijeti Merkezij Soveti
vytyn Ylke vojunça etkerilmekde oloqan J. E.
kompanijasýnda aşagyda kösterilgen noq-
talary emurge tatbiq etmenizni ve Rajsovet
tarafýndan buña binaen ta'limat vermenizni
teklif ete:

1. J. E. D. Ç. Merkezij Soveti III-nçi Plenu-
mnyň qararlaryny emurge etkermek içün
köj ve şeher aktivi vekilleri ile birlikde Raj-
sovetniň mutlaqa keniş bir plenumny et-
kermek.

2. Rajon Maarif Idaresi vasýtasý ile vy-
tyn köj oçalaryna bir arqadaş mektybi jaza-
raq etkerilmekde oloqan J. E. kompanijasý-
nyň ehemmijetini ve maqsadlaryny anlatup
J. E. D. Ç. işlerini köjlerde, sөvhoz ve kol-
hozlarda çanlandyrmaj ve olmaqan jerlerde
çem'ijetniň jacejkalaryny qurmalaryny ve
jacekaga vatrak, fuqare ve orta hallylary
coq cekmelerini onlardan istemek.

3. Şeherdeki predpriyatijelerde çem'ijetniň
jacejkalaryny qurmak ve oña işçileri çekmek.

4. ғыrqlaryny, komsomollaryny çem'ijet
a'zalygyňa maksimum çekmege çalyşmaq.

5. J. E. jacejkalarynyň siyasij ve medenij
işlerge ve kompanijalarqa qoşulmalaryny
te'min etmege çalyşmaq, (kolhozlarda emekni
teşkilatlandyruv kompanijasý kivi).

6. Mektev, klub, oquv evi ve qyzy köşe
janlarynda J. E. ji egrenyuv tögerekleri mej-
dana ketiryp onlaryny idaresini köj aktivin-
den muajjen adama symlamaq.

7. J. E. jacejkalarynyň 1930-nçi senesi so-
ňna qadar çahillikni joq etyv kompanija-
sýny konkret olaraq qoşylmasýny te'min
etmek (J. E. jacejkalarynyň çahillik ile ky-
reş planlaryny rajsovet tasdiq etmelidir).

8. Köjniň medenij quvvetiniň jaryşylygy ile
j. e. ile dývar gazetasý syqarmaq ve j. e. işle-
rini ve kompanijasýny onda çanlandyrmaj.

9. Bu kompanija vaqýtnda j. e. jacejkala-
rynyň gazeta ve zurnallaryny ve j. e.
vasyloqan edebijatny darqatmalaryny te'min
etmek.

Jaň elifbe çem'ijetiniň III plenumy

1930 senesi 24 martda Aqmescidde jaň
elifbe dostlary çem'ijeti merkezij savetiniň III
plenumy olub kecdi. Bu plenumda jaň elifbe
işleri ve jaň elifbe çem'ijeti ve komitesi
haqqýnda coq kyzel ve hajatij qararlary sy-
qarýldy. Bu qararlarynyň myhim sojlary şun-
lardyr:

1. Jaň elifbe işlerinde Qrımda 3 jyl
içinde bir coq muvaffaqýetler elde etilmişdir.

2. J. E. D. çem'ijeti işleriniň çansyzlanma-
sýna sebeb onyň emyrden ve massadan
uzaqlaşmasý olmyşdyr.

3. Arab harfleri daha temamy ile emyrden
quvylmaqan içün jaň elifbe çem'ije-
tini çanlandyrmaj ve kizliden kizli çalyşqan
aravçylar ile kyreşni devam etdirmek ke-
rekdir.

4. Çem'ijetniň işlerini çanlandyrmaj içün
savet çemaatçylygy onyň etrafyna toplamaq
kerekdir.

5. Qrımcaqlar ve karaimler arasynda jaň
elifbe işleri zaif oloqanyndan onlar arasynda
bu işni çanlandyrmaj.

6. Jaň elifbe ile vasyloqan kitablarynyň
fiyatlaryny uşzlatup xalq arasynda onlar-
ny darqamasýna çalyşmaq.

7. Kerek icki ve kerek tışqy jazylarda
(viveska, ştap, mөhyr v. s.) hala arab
harfleri kьrildiginden ve jaň elifbe ile va-
syloqan sojlarynda bir coq qava janlyşlyq-
lar oloqanyndan bu xususda qatty tedbirler
kьrmek carelerine kirişmek.

8. Jaň elifbe çem'ijeti işlerini medenij
seferge qoşyluv ve aravçylyq ile kyreş lo-
zunglary altýnda alup vararaq çahillikni bi-
tirmek ve eski elifbe ile oquv-jazuv bilen-
lere jaň elifbeji ögretmek ve saire... Her
arqadaşny J. E. D. çem'ijeti III plenumnyň
syqarqan qararlarynan tanş olmasý ve on-
lary emurge kecmek içün elinden kelgen
vytyn qajretni sarf etmesi lazimdir.

Çemaledinof.

10. J. E. çem'ijeti işlerinde ucot işi pek
aqsaqanyndan jacejkalaryny ve a'zalaryny ja-
nydan hisavqa almak.

11. Aravçylyq ile kyreşmek ve vytyn jaz-
laryny j. e. jazylmasýny elde eterek arab
harflerine vajkot i'lan etmek.

12. A'zalyq haqlaryny akuratny toplamaq.
13. Kompanija vaqýtnda kьrylgen vytyn
eksiklilerni ve muvaffaqýetlerini asyq olaraq
dývar gazetalaryna ve merkezij gazetalarda
jaza turmaj ve j. e. qarşy oloqan syqşylar-
man amansyz kyreşmek.

14. Kompanijanyň sosialist jaryşy yzerine
alup varmalaryny rajsovetlerden istemek.

15. Kompanija vaqýtnda rajonlara jar-
dym maqsady ile merkezij vyro ve sovet
a'zalaryny mobilize etilmiş saymaj ve onlary
rajonlara kьndermek.